

Sobre la formació social del metge espanyol ⁽¹⁾

per FERRAN DE LOS RIOS

Ministre de Justícia de la República Federal Espanyola

Aquestes quartilles foren escrites per l'Il·lustre professor Ferran de los Ríos, per ésser llegides en el Paraninf de la Facultat de Medicina de Madrid, on els estudiants projectaren una vetllada, en la qual havien de parlar En Ramon Pérez de Ayala i En Josep Ortega i Gasset, i s'encarregava de llegir aquestes quartilles i afegir-hi un comentari el Doctor Marañón. L'autoritat prohibí aquell acte.

M'arriba la petició vostra en moments difícils: quan Espanya es concentra en l'esperança, amb l'afany de qui es daleix per descobrir l'era de llum que projecta sempre la claredat d'una idea. M'arriba la invitació vostra, joves estudiants de Medicina, en una hora civil de fecunda oposició: quan no hi ha consonància ni concòrdia possible entre les actituds que pugnen, per tal com estem en l'instant verídic d'un combat amb inequívokes dimensions culturals. S'enganya qui cregui que l'hora històrica que ens ha tocat viure és merament política; és "àdhuc" política, perquè aquest debat té arrels profundes; s'havia iniciat temps ha entorn dels problemes fonamentals de la consciència espanyola, i ha desembocat, a la fi, en una lluita fecunda entorn de les institucions civils.

Esteu ben bé de sort, joventuts! Sou d'una generació que sent les fibrades de l'ambició activa, que experimenta ànsies nobles, dilatades, i entreu en escena quan la collita de promences és abundosa i l'ambient cultural és abrandat. On aneu? No sé si, com digué el grec, els ulls de l'esperit comencen a veure-hi clar quan els del cos s'afebleixen; però si penso que la noiesa, período centrífug de la vida, és propícia a l'entusiasme àdhuc per les inversemblances; és l'edat en què, ben sovint, us cremeu en la flama d'ideals vehements sense direcció ni contingut, per tal com la fretura passional, insaciable, coincideix amb un sentit crític balbucient i una confiança desmesurada en si mateix. Emperò, com cal conjugar aquella feblesa i aquesta abundància? Si fos lícit encloure un tema de dimensions tan vastes com ho és l'universitari en l'espai reduït d'una expressió incidental, jo cometria una tal desmesura per dir-vos que precisament la Universitat ha d'aspirar a resoldre aquest problema, acordant, harmonitzant la nota vital de la confiança amb la nota intel·lectual de la crítica, que és la manera com el jove cal que es lliuri de ple al món de les idees, sentiments i anhels precisos, per haver-los instaurat en el centre de llur passió. Solament així poden resoldre's

(1) Copiat de «Gaceta Médica Española».